

BS2020017915 / 10-9-2020

Ministerie van Defensie

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

VPRO Radio (Redactie Argos)
Postbus 11
1200 JC Den Haag

Datum 2 OKT 2020
Onderwerp Besluit op uw Wob-verzoek

Geachte

Op 8 september jl. heeft u een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna Wob). U vraagt naar het toezichtjaarverslag van het Korps Militair Controleurs Gevaarlijke Stoffen (KMCGS) 2019.

Het Korps Militair Controleurs Gevaarlijke Stoffen is een van de interne toezichthouders van het ministerie van Defensie. Als hoofdtaken heeft het Korps:
1) toezicht en handhaving van de Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen (WVGS), de Wet Luchtvaart -voor het deel dat over vervoer gevaarlijke stoffen gaat-
2) de controle en naleving van de dienstvoorschriften voor de opslag van ontplofbare stoffen en voorwerpen, de controle voor het merken van verpakkingen en munitieartikelen en de controle van het interne vervoer van munitie op defensiecomplexen.

Jaarlijks stelt de toezichthouder een toezichtjaarverslag op waarin verslag wordt gedaan van de activiteiten van het afgelopen jaar en verantwoording wordt afgelegd over de stand van zaken, zo nodig met aanbevelingen ter verbetering.

Het toezichtjaarverslag 2019 besluit ik hierbij openbaar te maken. In voorkomend geval zijn persoonsgegevens, zoals namen van ambtenaren van het ministerie van Defensie onleesbaar gemaakt. Ik ben van oordeel dat het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer in die gevallen prevaleert boven het belang van openbaarmaking, waarbij ik heb overwogen dat de persoonsgegevens niets toevoegen aan de inhoud van de documenten (artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob).

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De Minister van Defensie
voor deze,
De Secretaris-Generaal,

Mr. G.E.A. van Craaikamp

Bestuursstaf

Directie Communicatie

Kalvermarkt 32
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Contactpersoon

J. Kuiper

M 0613471647

J.Kuiper.05@mindef.nl

Onze referentie

BS2020017915

Bijlage

1

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit bezwaar indienen bij de Minister van Defensie. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan:
DienstenCentrum Juridische Dienstverlening, Commissie advisering bezwaarschriften Defensie, Postbus 90004, 3509 AA Utrecht. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, een dagtekening bevatten en van de naam en het adres van de indiener zijn voorzien. Uit het bezwaarschrift moet duidelijk blijken tegen welk besluit en op welke gronden bezwaar wordt gemaakt.

Koninklijke Marechaussee

Aan: Secretaris-Generaal Defensie
Mr. G.E.A. van Craaikamp
Van: C-KMCGS

nota

Jaarverslag KMCGS 2019

Hoogedelgestrenge vrouwe,

In bijlage bied ik u het Jaarverslag 2019 van het Korps Militaire Controleurs
Gevaarlijke Stoffen aan.

VERZENDEN

Commandant Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen

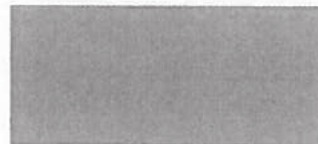
Ministerie van Defensie

KMAR LTC
BRIG OP SERV&SUPP
KMCGS

Locatie
Kamp Nieuw Milligen
Meervelderweg 19
Uddel

Postadres
Postbus 90615
2509 LP 'S-GRAVENHAGE
MPC 588

Dossierhouder

www.marechaussee.nl

Datum
15 mei 2020

Onze referentie
KMAR2020003968

Aantal bijlagen
1

Bij beantwoording, datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.

Ministerie van Defensie

Jaarverslag 2019

Korps Militaire Controleurs
Gevaarlijke Stoffen

Inhoudsopgave

	Voorwoord	2
1	Terugblik toezichtjaar 2019	4
1.1	<i>Inleiding</i>	4
	1.1.1 Algemeen	4
	1.1.2 Personeel en organisatie KMCGS	5
1.2	<i>Realisatie versus planning</i>	5
1.3	<i>Algemeen beeld naleefgedrag</i>	6
	1.3.1 Vervoer van gevaarlijke stoffen	6
	1.3.2 Opslag en behandeling van gevaarlijke stoffen	9
1.4	<i>De meest voorkomende overtredingen</i>	11
	1.4.1 Vervoer van gevaarlijke stoffen	11
	1.4.2 Opslag en behandeling ontplofbare stoffen en voorwerpen	11
1.5	<i>Bevindingen per toezichtthema</i>	11
	1.5.1 Munitieketen op orde	11
	1.5.2 Toezicht in de bosrand	12
	1.5.3 Gevaarlijke stoffen onderweg	13
	1.5.4 Opleiden moet	14
	1.5.5 Samen sterk	15
2	Bevindingen en aanbevelingen Toezichtjaar 2019	16
2.1	<i>Belangrijkste bevindingen Toezichtjaar 2019</i>	16
2.2	<i>Aanbevelingen</i>	17
	Bijlage Grondslag en bevoegdheden KMCGS	19

Voorwoord

Voor u ligt het eerste jaarverslag KMCGS van mijn hand. In oktober 2019 heb ik het commando over het Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen overgenomen van mijn voorganger, [REDACTED]. Deze nieuwe functie biedt mij weer hele nieuwe uitdagingen die ik met enthousiasme aan zal gaan. Een van die uitdagingen is het schrijven van een jaarverslag over een toezichtjaar waarvan ik maar een kleine drie maanden als C-KMCGS werkzaam ben geweest. Het resultaat ligt voor u en ik hoop dat met dit verslag de stand van zaken met betrekking tot het vervoer, de opslag en behandeling van gevaarlijke stoffen over 2019 duidelijk is.

Omdat niet iedereen bekend is met de taken, plaats in de organisatie en de samenstelling van het Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen (KMCGS), zet ik dit eerst kort uiteen in mijn voorwoord.

Het Korps Militaire Controleurs (KMCGS) is een van de onafhankelijke toezichthouders van de Secretaris-generaal van het Ministerie van Defensie. Het KMCGS is administratief ondergebracht bij de Koninklijke Marechaussee, Brigade Operationele Service & Support (BOSS) van het Landelijk Tactisch Commando (LTC). De BOSS draagt zorg voor de ondersteuning zodat het KMCGS zijn taken kan uitvoeren.

Het KMCGS is belast met het toezicht op en handhaving van het vervoer van gevaarlijke stoffen zoals vastgelegd in de Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen (WVGS), de Wet Luchtvaart (WL) en de dienstvoorschriften die hierop van toepassing zijn. Het KMCGS is belast met de controle op de naleving van de dienstvoorschriften voor de opslag van ontplofbare stoffen en voorwerpen, voor het merken van verpakkingen en munitie-artikelen en voor het interne vervoer op inrichtingen van Defensie. Tevens is het KMCGS aangewezen voor de opsporing van milieuovertredingen op defensie terreinen.

Voor het houden van toezicht beschikt C-KMCGS over drie teams. Deze teams hebben alle een andere taak of taakgebied, te weten: Controle Vervoer Gevaarlijke Stoffen (CVGS), Controle Opslag en Behandeling Gevaarlijke Stoffen (COBGS) en Milieuhandhaving door de rechercheurs van Team Milieuhandhaving (TMH). Elke medewerker in deze teams, is buitengewoon of algemeen opsporingsambtenaar. Dit geldt ook voor C-KMCGS. De medewerkers van TMH vervullen ook de rol van hulpofficier van justitie voor de opsporingsambtenaren van het KMCGS. Met deze teams voer ik als C-KMCGS mijn toezichthoudende en handhavende taken uit.

Het verbeteren van het naleefgedrag van wet- en regelgeving vergt een lange adem. Het gaat meestal om het veranderen van gedrag. Om Invulling te geven aan de langere adem heeft mijn voorganger besloten om gedurende een periode van 5 jaar, van 2016 tot en met 2020, dezelfde toezichtthema's te laten terugkeren in de toezichtjaarplannen en daarmee ook de toezichtjaarverslagen. Ik kan mij hier goed in vinden en heb daarom besloten om deze werkwijze te bestendigen en af te maken waar mijn voorganger mee is begonnen.

In het toezichtjaar 2019 is het KMCGS veel knelpunten en overtredingen van de WVGS, WL, en de interne voorschriften tegengekomen die we ook in de jaren hiervoor hebben gezien.

Het feit dat we steeds dezelfde, maar ook nieuwe knelpunten en overtredingen aantreffen, wordt voornamelijk veroorzaakt door het gebrek aan kennis van de regelgeving op het gebied van vervoer, behandeling en opslag van gevaarlijke

stoffen enerzijds, en anderzijds de beschikbaarheid van voldoende, adequaat opgeleid en ervaren personeel binnen het vakgebied van gevaarlijke stoffen. We zien deze knelpunten binnen de hele organisatie terugkeren. Ook zien we dat de verantwoordelijkheden voor de uitvoering van de wet- en regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen nog altijd op een laag niveau (werkvloer) in de defensieorganisatie zijn belegd. Hierdoor zijn commandanten zich onvoldoende bewust van hun verantwoordelijkheden en de impact ervan op de planvorming en uitvoering van oefeningen, missies en de dagelijkse bedrijfsvoering. Om deze knelpunten aan te pakken moeten de specifieke gevaren onderkend worden voor het werken met gevaarlijke stoffen. Dit kan alleen door bewustwording, voorlichting, (bij-)(om-) scholing en het opdoen van aantoonbare ervaring. Scholing dient vooral gericht te zijn op wet- en regelgeving, met de nadruk op wat wel is toegestaan en wat niet.

Gelukkig zijn er ook positieve berichten. Het goede nieuws is dat er initiatieven zijn gestart om de benodigde kennis en ervaring te verbeteren. Om de capaciteit van het Opleidings- en Trainingscentrum Logistiek (OTCLog) van het Commando Landstrijdkrachten (CLAS) te ontlasten, wordt een deel van de opleidingen op het terrein van gevaarlijke stoffen sinds medio 2018 uitbesteed aan civiele partners. Daarnaast is er een begin gemaakt met het meetbaar maken van de ervaringsels van zes maanden voor personeel dat in een missie wordt ingezet in de vervoersketen van gevaarlijke stoffen. In de praktijk blijkt deze ervaringsels een uitdaging te zijn. Om de tijdsduur te verkorten maar het betreffende personeel toch voldoende ervaring op te laten doen wordt een takenboek ontwikkeld. De stand van zaken hiervan is mij op het moment van dit schrijven onbekend.

Uddel, 12 mei 2020

Commandant Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen

1 Terugblik toezichtjaar 2019

1.1 Inleiding

1.1.1 Algemeen

In het voorwoord heb ik kort uiteengezet wat de taken van het KMCGS zijn. Het KMCGS voert die taken uit door het houden van toezicht op de naleving van de vigerende wet- en regelgeving. Waar de wet- of regelgeving wordt overtreden treedt het KMCGS handhavend op. Dit kan variëren van een collegiaal gesprek tot het schrijven van een proces verbaal en passend binnen ons adagium:

"Streng als moet, inschikkelijk als het kan".

De uiteindelijke doelstelling van het toezicht en de handhaving is om de naleving van wet- en regelgeving op het gebied van het vervoer, de opslag en de behandeling van gevaarlijke stoffen (het naleefgedrag), op een zo hoog mogelijk niveau te brengen.

Het naleefgedrag geeft een beeld in welke mate het vervoer, de opslag en de behandeling van gevaarlijke stoffen compliant zijn met de wetgeving die hierop van toepassing is. Het naleefgedrag is dan ook normerend voor de veiligheid. De wetgeving is immers bedoeld om de risico's die kunnen ontstaan door het werken met gevaarlijke stoffen zo veel mogelijk te beperken zodat mens, dier en milieu hieraan niet worden blootgesteld of deze risico's voor de omgeving, in het geval van een calamiteit, beperkt of beheersbaar blijven.

Zoals in eerdere jaarverslagen al is geschreven, en dat benadruk ik ook nu weer, vergt het verbeteren van het naleefgedrag van regelgeving een lange adem. Veelal gaat het om het veranderen van gedrag. Binnen Defensie is er altijd een spanningsveld aanwezig tussen wat volgens de regelgeving moet, het beschikbare (goed opgeleide) personeel, de aanwezige kennis, de beschikbare budgetten, de operationele druk en de "can-do" instelling van het personeel. Dit maakt dat de grenzen van de regelgeving vaak worden opgezocht en met regelmaat, soms bewust maar meestal onbewust, worden overschreden.

Om invulling te geven aan de langere adem en de veranderingen te kunnen volgen, kijkt dit jaarverslag, net als vorige jaarverslagen, terug op de toezichtthema's:

- Munitieketen op orde;
- Toezicht in de bosrand;
- Opleiden moet;
- Gevaarlijke stoffen onderweg;
- Samen sterk.

Binnen de toezichtthema's kunnen de accenten per jaar van elkaar verschillen maar de hoofdrichting van het thema blijft gelijk. Door te werken met een meerjarig toezichtplan met dezelfde thema's, is het onderkennen van trends binnen het vervoer, de opslag en de behandeling van gevaarlijke stoffen eenvoudiger.

Het thema "Munitieketen op orde" omvat de opslag en behandeling van ontplofbare stoffen en voorwerpen op munitieopslaglocaties in Nederland.

"Toezicht in de bosrand" omvat het vervoer van gevaarlijke stoffen en de opslag en behandeling ervan tijdens oefeningen in binnen- en buitenland.

"Opleiden moet" omvat m.n. het toezicht op de (wettelijk) verplichte opleidingen binnen het vervoer van gevaarlijke stoffen en de behandeling van ontplofbare stoffen.

"Gevaarlijke stoffen onderweg" omvat toezicht en handhaving over alle vervoersmodaliteiten bij het (logistieke) vervoer van gevaarlijke stoffen, zowel over de weg als over binnenwater, per spoor, door de lucht en over zee. De zesde modaliteit "buisleidingen" valt niet onder de verantwoordelijkheid van het KMCGS.

"Samen sterk" is geen echt toezichtthema, maar beschouwt de samenwerkingsverbanden met andere toezichthouders en ketenpartners binnen en buiten defensie.

1.1.2

Personeel en organisatie KMCGS

In het Toezichtjaarplan 2019 is aangegeven dat 2019 voor het KMCGS een tussenjaar zou worden door de vele personele wisselingen.

Twee controleurs en C-KMCGS zijn met functioneel leeftijdsontslag gegaan en een controleur heeft weer een functie bij zijn OPCO gekregen. Daarvoor zijn er een nieuwe C-KMCGS en twee nieuwe controleurs begonnen bij het KMCGS. De uitbreiding met 5 vte'n is, op papier, een feit.

In de praktijk blijkt het vullen van de vacatures erg lastig. De drie nieuwe teamleider functies zijn gevuld met kandidaten uit het bestand van het KMCGS evenals de functie van H-CVGS. Dat is uit oogpunt van behoud van kennis en ervaring natuurlijk goed. Maar het houdt wel in dat er nu drie controleursfuncties en de functie van H-COBGS vacant zijn. En het vullen van die functies verloopt zeer stroef. Defensie kampt natuurlijk in het algemeen met een behoorlijk personeelstekort en personeel dat kennis en ervaring heeft op het gebied van gevaarlijke stoffen is helemaal zeer schaars. Dit houdt in dat eind 2019 er van de 16 vte'n maar 11 gevuld waren. Dat komt neer op een personeelstekort van meer dan 30%.

De nieuwe medewerkers moeten worden opgeleid, begeleid en moeten ervaring opdoen. Het kost gemiddeld tussen de 6 en de 12 maanden (afhankelijk van het kennisniveau) voordat nieuwe medewerkers bij het KMCGS een effectieve bijdrage kunnen gaan leveren aan de productieve capaciteit. Daarnaast wordt het KMCGS uitgebreid met 3,5 vte'n in het kader van project Obelix. Daarvan hadden er in 2019 twee gevuld moeten zijn en daar is in 2019 ook geld voor beschikbaar gesteld aan de KMAR. Deze vte'n waren in 2019 echter nog altijd niet opgenomen in de organisatie van het KMCGS en zolang de functies nog niet bestaan kunnen ze niet gevuld worden. Al deze organisatorische en personele uitdagingen zijn overduidelijk ten koste gegaan van de toezichtcapaciteit van het KMCGS.

1.2

Realisatie versus planning

Zoals in het Toezichtjaarplan 2019 is aangegeven was het, vanwege het feit dat 2019 voor het KMCGS een tussenjaar was, niet goed mogelijk om een gedetailleerde planning te maken. Onderstaand overzicht is dan ook een totaaloverzicht van de toezichtbezoeken en controles bij de alle krijgsmachtdelen (KMD'n), die in 2019 zijn uitgevoerd en de realisatie is niet volledig weggezet tegen de planning.

	Controles	
	Planning	Realisatie
"Munitieketen op orde"		
Opslaglocaties met munitie		181
Processen in de munitieketen		-
Instructie-/tentoonstellingsmunitie	Steekproefsgewijs bij alle KMD'n	Steekproefsgewijs bij alle KMD'n
"Toezicht in de bosrand"		
Oefeningen binnenland		3
Oefeningen buitenland	11	10
Missiegebieden	9	0
"Gevaarlijke stoffen onderweg"		
Wegvervoer ADR (incl. 1.10 ADR)	550	659
Luchtvervoer ICAO-TI & MAROPS	24	14
Multimodaal vervoer weg/lucht/zee		5
Uitvoering "Oog en Oor" BA C/007	I.c.m. ADR controles	I.c.m. ADR controles
"Opleiden moet"		
Ketenonderzoek opleidingen		0
Voorlichting toezicht GS		12
"Samen sterk"	Overleggen	
Overleg diverse ketenpartners	6	7
Diverse capaciteit		
Intern/werkoverleg	16 x per jaar	7
Administratieve controles	12	0
Vaktechnische opleidingen	6 VA gerelateerde opl.	2 x VA + 1 x BOA

Tabel 1: Realisatie versus planning

Ondanks het capaciteitstekort door de vele personele wisselingen is er toch een redelijk aantal controles uitgevoerd. Het aantal uitgevoerde controles is vergelijkbaar met 2018 maar wel fors lager dan de jaren daarvoor. Helaas moest het KMGCS keuzes maken welke controles er wel en niet uitgevoerd konden worden. Zo zijn er geen controles uitgevoerd op de processen in de munitieketen en is er geen ketenonderzoek opleidingen uitgevoerd. Dit geldt ook voor de administratieve controles en de bezoeken aan missiegebieden en Nederlandse ambassades.

1.3 Algemeen beeld naleefgedrag

1.3.1 Vervoer van gevaarlijke stoffen

De Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen en de Wet Luchtvaart bevatten de wetgeving die de norm is voor het naleefgedrag.

De tabel op de volgende pagina geeft het resultaat weer van de controles op het militaire vervoer over een periode van 5 jaar.

In de tabel is opgenomen:

- Het totale aantal controles dat door het KMGCS op het militaire vervoer is uitgevoerd;
- Het aantal controles van het totaal waarbij gevaarlijke stoffen zijn aangetroffen;
- Het aantal controles waarbij niet werd voldaan aan wet- en regelgeving. Dit is het totaal van gegeven nalevingshulp, processen-verbaal van bevindingen en gegeven waarschuwingen;
- Het aantal processen-verbaal dat is opgemaakt;
- Het naleefgedrag van de wet- en regelgeving.

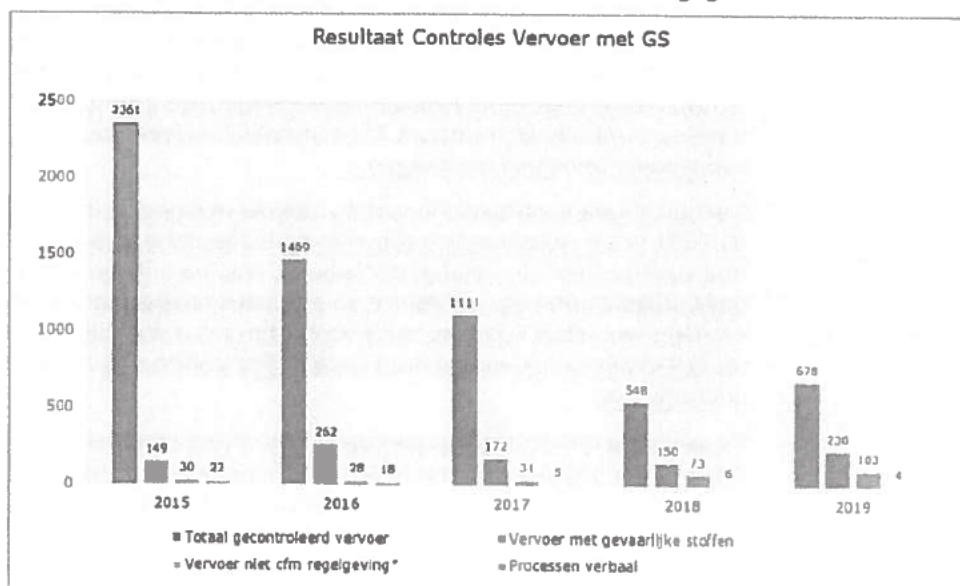
	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal gecontroleerd vervoer	2361	1469	1111	548	678
Vervoer met gevaarlijke stoffen	149	262	172	150	230
Vervoer niet cfm regelgeving*	30	28	31	73	103
Processen verbaal	22	18	5	6	4
Naleefgedrag regelgeving**	65%	82%	79%	47%	53%

* = totaal van nalevingshulp, PV van bevindingen en waarschuwingen.

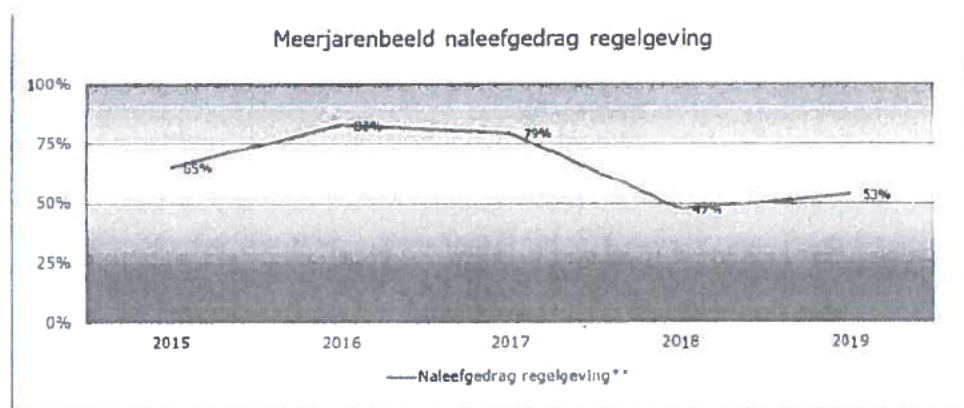
** = gecorrigeerde reeks naleefgedrag; hierin is ook vervoer niet cfm regelgeving in beschouwing genomen als overtreding van de regelgeving cfm PV

Tabel 2: Resultaat controles vervoer

In de onderstaande twee grafieken is tabel 2 visueel weergegeven.

Grafiek 1: Resultaten controles vervoer

Grafiek 2: Meerjarig beeld naleefgedrag regelgeving

Op basis van de door het KMCGS uitgevoerde en geregistreerde controles ligt het percentage van het naleefgedrag van de vervoerswetgeving voor 2019 op 53%. Dit percentage zegt alleen iets over het vervoer dat daadwerkelijk door het KMCGS is gecontroleerd. Welk percentage dat is van het totale vervoer van gevaarlijke stoffen binnen Defensie is voor het KMCGS niet inzichtelijk.

Totaal zijn er in 2019 678 vervoerseenheden gecontroleerd. Dit is iets meer dan in 2018 maar fors lager dan de jaren daarvoor. Dit heeft twee oorzaken: het capaciteitstekort en het feit dat controleurs vaker gezamenlijk optreden.

In 2019 zijn bij 107 gecontroleerde vervoerseenheden overtredingen van de vervoerswetgeving geconstateerd. Hierbij is in 4 gevallen proces-verbaal opgemaakt, zijn er 12 waarschuwingen uitgegeven, 11 rapporten van bevindingen opgemaakt en is er in 80 gevallen nalevingshulp verleend. Nalevingshulp wordt door de controleur gegeven bij kleine overtredingen die geen gevaar opleveren voor, tijdens, en/of na het transport. De controleur verleent dan assistentie ten einde de overtreding te helpen beëindigen.

De benchmark voor naleving van de vervoerswetgeving in de civiele sector ligt rond de 70%. Als Defensieorganisatie zitten we daar met 53% nog wel ruim onder. Hoewel de cijfers een relatief beeld geven van de huidige status van het vervoer van gevaarlijke stoffen door Defensie en het nalevingsgedrag een lichte verbetering ten opzichte van 2018 vertoont, blijft verbetering van de naleving van wet- en regelgeving van het vervoer van gevaarlijke stoffen nog steeds dringend noodzakelijk.

De wijziging in handhavingsstrategie waar in het jaarverslag van 2018 melding van is gemaakt, namelijk dat het KMCGS commandanten¹ van eenheden meer betreft in onderzoeken naar de bij hun eenheid geconstateerde overtredingen, lijkt er langzaam voor te zorgen dat deze commandanten zich meer en meer bewust worden van hun verantwoordelijkheden op het gebied van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Dit proces vordert echter langzaam en voortzetting van deze langzaam stijgende lijn is nog steeds noodzakelijk. Bovengenoemde commandanten worden door het KMCGS gezien als "het hoofd van de onderneming"² zoals

¹ Hier worden bedoeld de commandanten zoals opgenomen in het Mandaatbesluit Personele Bevoegdheden Defensie 2017 (Staatscourant nr. 52839 van 20-09-2017)

² Onderneming: elke natuurlijke persoon, elke rechtspersoon met of zonder winstoogmerk, elke vereniging of groep van personen zonder rechtspersoonlijkheid en met of zonder winstoogmerk, alsmede elk onder de overheid ressorterend lichaam, ongeacht of het een eigen rechtspersoonlijkheid bezit of afhankelijk is van een autoriteit met rechtspersoonlijkheid.

gedefinieerd in hoofdstuk 1.2 "Definities en meeteenheden" van het ADR. Hiermee volgt het KMCGS dezelfde lijn als IL&T in de civiele sector doet.

1.3.2

Opslag en behandeling van gevaarlijke stoffen

De controleurs Opslag en Behandeling van Gevaarlijke Stoffen van het KMCGS zien voornamelijk toe op de naleving van de MP 40-21 "Voorschrift Opslag en Behandeling Ontplobbare Stoffen en Voorwerpen" en de MP 40-40 "Voorschrift voor het merken van munitie en verpakkingen van munitie".

Team Milieuhandhaving ziet er op toe dat de overige gevaarlijke stoffen op basis van de "zorgplicht" binnen de regels van de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 15 (PGS-15) en de milieuwetgeving worden opgeslagen.

De onderstaande tabel geeft het resultaat weer van de controles op de opslag en behandeling van ontplobbare stoffen over een periode van 5 jaar.

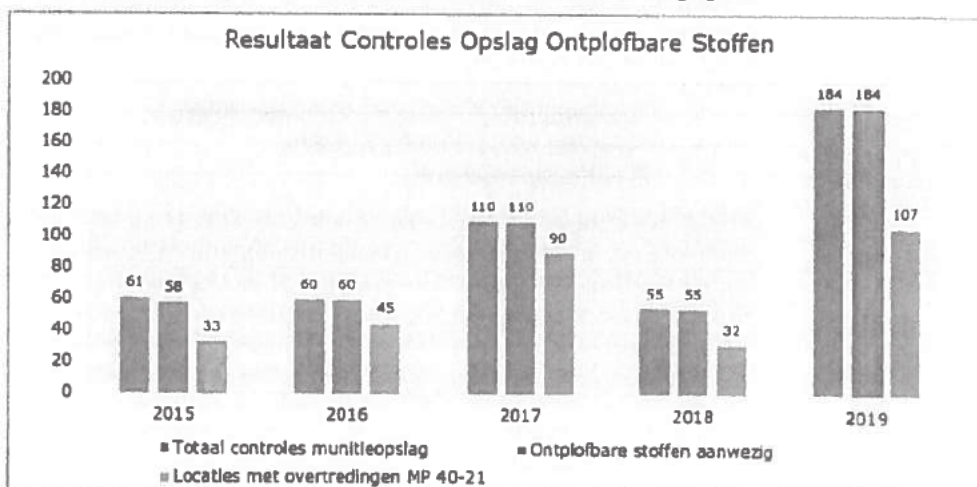
In de tabel is opgenomen:

- Het totale aantal munitie-opslaglocaties dat door het KMCGS is gecontroleerd;
- Het aantal controles van het totaal waarbij ontplobbare stoffen zijn aangetroffen;
- Het aantal munitie-opslaglocaties dat niet voldoet aan de regelgeving volgens de MP 40-21.
- Het naleefgedrag van de regelgeving.

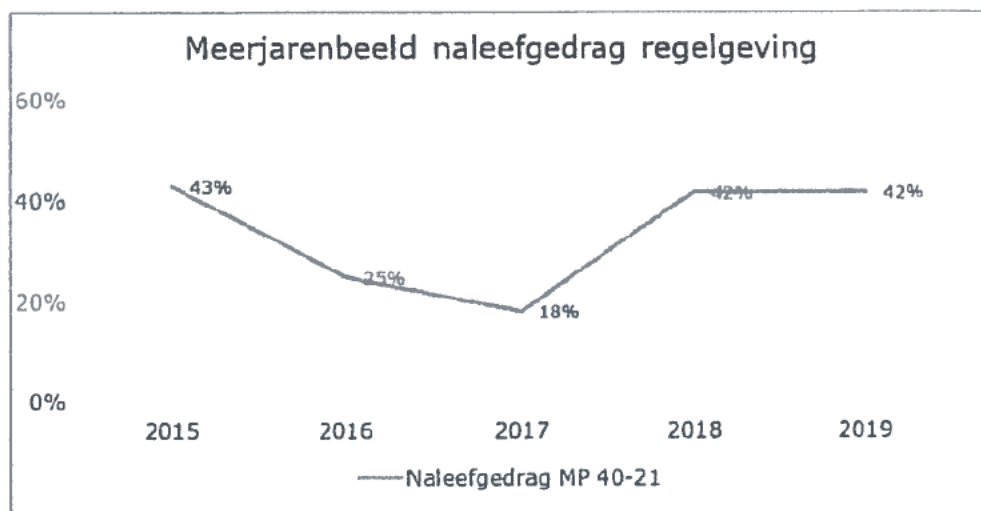
	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal controles munitieopslag	61	60	110	55	184
Ontplobbare stoffen aanwezig	58	60	110	55	184
Locaties met overtredingen MP 40-21	33	45	90	32	107
Naleefgedrag MP 40-21	43%	25%	18%	42%	42%

Tabel 3: Totaalbeeld controles opslag en behandeling ontplobbare stoffen

In de onderstaande twee grafieken is tabel 3 visueel weergegeven.

Grafiek 3: Resultaat controles opslag ontplobbare stoffen

Grafiek 4: Meerjarig beeld naleefgedrag regelgeving

Op basis van de geregistreerde controles die door het KMCGS zijn uitgevoerd ligt het percentage van het naleefgedrag van de MP 40-21 in 2019 op 42%. Dit is gelijk aan het percentage van het naleefgedrag in 2018. Het percentage van het naleefgedrag heeft alleen de betrekking op de munitieopslaglocaties die in 2019 door het KMCGS zijn bezocht.

Het naleefgedrag beweegt zich de afgelopen 5 jaar tussen de 18% en de 47%. Hoewel er geen vastgestelde norm is voor het naleefgedrag van de MP 40-21, is 42% te laag. Dit zou zich, zeker in het aantal locaties voor munitieopslag in Nederland, moeten ontwikkelen richting 85% of hoger. De randvoorwaarden en de condities waaronder munitie moet worden opgeslagen zijn immers, zeker in Nederland, goed beheersbaar en controleerbaar voor de verantwoordelijke commandanten en objectvergunninghouders.

Indien de meest voorkomende overtredingen, die opgesomd worden in paragraaf 1.4.2 "Opslag en behandeling ontplofbare stoffen en voorwerpen", worden verholpen, stijgt het naleefgedrag met ca. 40%. Het gros van de genoemde overtredingen is relatief eenvoudig en zonder grote investeringen op te lossen. Sleutelwoorden hierin zijn:

- Verantwoordelijkheid (van commandanten);
- Delegeren van (controle-) taken;
- Veiligheidsbewustzijn.

In tegenstelling tot de controles van het vervoer van gevaarlijke stoffen, wordt er tijdens en/of na de controles over de opslag en behandeling van gevaarlijke stoffen, bij het constateren van overtredingen van de regelgeving in beginsel niet direct strafrechtelijk opgetreden. De direct betrokken commandant en/of objectvergunninghouder wordt direct na de controle mondeling in kennis gesteld van de resultaten van de gehouden controle. Het is vervolgens de verantwoordelijkheid van de betrokken commandant en de objectvergunninghouder om de geconstateerde overtredingen op te heffen. Na een redelijke termijn volgt een her controle waarin de eerder geconstateerde overtredingen nogmaals worden bekeken. Ook hiervan volgt een rapportage. Indien blijkt dat bij de tweede controle geen acties zijn ondernomen om de overtredingen op te heffen, belegt C-KMCGS de casus bij Team Milieuhandhaving voor strafrechtelijke handhaving of draagt hij de casus over aan de ILT voor bestuurlijke handhaving. In 2019 zijn er geen casussen

bij TMH belegd of overgedragen aan ILT voor handhaving. Alle bevindingen van de toezichtbezoeken zijn middels nota's gerapporteerd aan de betreffende commandanten en objectvergunninghouders.

1.4 De meest voorkomende overtredingen

1.4.1 Vervoer van gevaarlijke stoffen

- Het niet nakomen van de verantwoordelijkheden door afzender, verpakker, belader, vervoerder of grond-behandelaar;
- Gebruik van onjuiste verpakkingen;
- Onjuiste kenmerking en etikettering van verpakkingen en/of transportmiddelen;
- Lading onjuist of niet voldoende gezekerd;
- Personeel niet (voldoende) opgeleid voor hun taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot het vervoer van gevaarlijke stoffen.

1.4.2 Opslag en behandeling ontplofbare stoffen en voorwerpen

- Brandklasse borden en/of etiketten ontbreken of geven niet de juiste opgeslagen gevarenklasse aan;
- Niet voldoende of verkeerde brandblussers aanwezig of de aanwezige brandblussers zijn niet gekeurd;
- Calamiteitenlijsten voor de brandweer en/of gemeente zijn niet aanwezig of zijn niet actueel, of zijn niet opgenomen in de bedrijfsnoodplannen;
- De benodigde toestemmingen, ontheffingen en/of instemmingsverklaringen van de Militaire Commissie Gevaarlijke Stoffen (MCGS) zijn niet aanwezig.

1.5 Bevindingen per toezichtthema

1.5.1 Munitieketen op orde

Hieronder een overzicht van de munitieopslaglocaties die door de controleurs opslag en behandeling gevaarlijke stoffen zijn bezocht.

1.5.1.1 Munitiecomplexen

Commando Luchtstrijdkrachten (CLSK): Er zijn 57 locaties bezocht en er zijn op 37 locaties overtredingen geconstateerd.

Commando Zeestrijdkrachten (CZSK): Er zijn 2 locaties bezocht en er zijn op 1 locatie overtredingen geconstateerd.

Commando Landstrijdkrachten (CLAS): Er zijn 9 locaties bezocht en er zijn op 4 locaties overtredingen geconstateerd.

Koninklijke Marechaussee (KMAR): Er zijn 48 locaties bezocht en er zijn op 32 locaties overtredingen geconstateerd.

Defensie Ondersteuningscommando (DOSCO): Er zijn 65 locaties bezocht en er zijn op 47 locaties overtredingen geconstateerd.

- 1.5.1.2 **Bliksembeveiligings- en elektrische installaties**
 Er wordt Defensie breed onderzoek gedaan naar de soort en status van de bliksembeveiligingsinstallaties. Ook liep er in 2019 een project voor het aanpassen van diverse bliksembeveiligingsinstallaties. Vanuit het programma 'Obelix' loopt er ook een onderzoek om te bezien wat nu de juiste norm is voor de bliksembeveiliging specifiek voor munitiemagazijnen. Het op norm brengen van de elektrotechnische voorzieningen van de infrastructuur voor de opslag van munitie zou eind 2020 gereed moeten zijn.
 Vanwege het bovenstaande heeft het KMGCS in 2019 dus niet of nauwelijks naar de bliksembeveiligings- en elektrische installaties gekeken.
- 1.5.1.3 **Instructie- en tentoonstellingsmunitie**
 In 2019 waren zowel instructiemunitie als tentoonstellingsmunitie nog steeds een punt van zorg. Zowel de controle als de registratie zijn nog niet op orde. Het Defensie Munitiebedrijf heeft dit wel, samen met de Explosieven Opruimingsdienst Defensie, opgepakt en zij zijn bezig met het ontwikkelen en implementeren van een nieuwe wijze van registratie en een database om het beheer van deze munitie goed op orde te krijgen. Dit brengt mogelijk wat noodzakelijke wijzigingen in voorschriften met zich mee.
- 1.5.1.4 **Toezichtbezoek Caribisch gebied**
 Zoals eerder in dit verslag al vermeld, zijn er, vanwege de vele personele wisselingen in 2019 en het capaciteitsgebrek dat daar het gevolg van is, geen toezichtbezoeken aan het Caribisch gebied gebracht.

1.5.2 Toezicht in de bosrand

- 1.5.2.1 **Bezochte oefeningen**
 In 2019 zijn 11 oefeningen bezocht, zie tabel 4. Hierbij is vooral gekeken naar de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen met de nadruk op munitie. De aandacht van het KMGCS is met name uitgegaan naar de retourstroom van munitie vanaf de schietbanen. De volgende oefeningen zijn bezocht:

Land	Oefening & Locatie
Nederland	<ul style="list-style-type: none"> Frisian Flag 2019 Leeuwarden
Schotland	<ul style="list-style-type: none"> Highland Hunter 2019 Garlochhead
Zweden	<ul style="list-style-type: none"> Ultimate Dragon 2019
Belize	<ul style="list-style-type: none"> JWIC 2019
Duitsland	<ul style="list-style-type: none"> Green Griffin Bergen-Hohne & Celle
	<ul style="list-style-type: none"> eFP 17 Painbat Klitz & Guz Altmark
	<ul style="list-style-type: none"> Horse Supremacy 2019 Klitz & Guz Altmark
	<ul style="list-style-type: none"> MOC Grafenwohr
	<ul style="list-style-type: none"> SOM/SOMS 1 t/m 3 Bergen-Hohne & Munster

Tabel 4: Bezochte oefeningen

Ook in 2019 zijn de controles tijdens oefeningen voornamelijk gericht geweest op de zichtbare aanwezigheid van het KMCGS en het houden van controles en het verlenen van nalevingshulp in het voorbereidingstraject van oefeningen. Hierbij is adviserend en sturend opgetreden ter voorkoming van overtredingen van wet- en regelgeving. Hiermee beoogt het KMCGS de opvoer van munitie naar schietbanen en andere gevaarlijke stoffen tijdens oefeningen zo min mogelijk te verstoren en het transport van gevaarlijke stoffen via de openbare weg zoveel mogelijk zonder overtredingen te laten verlopen. Daar waar nodig zijn de geconstateerde tekortkomingen of inbreuken op de regelgeving direct opgeheven en zijn deze teruggekoppeld op de commandant of staf van de oefenende eenheid of C-SICT. In vrijwel alle gevallen zijn de aanbevelingen van het KMCGS opgepakt en zijn de tekortkomingen of inbreuken beëindigd.

1.5.2.2

Bevindingen tijdens oefeningen

De bevindingen wijken weinig af van de bevindingen uit voorgaande jaren.

Onderstaand een aantal bevindingen uit 2019:

- Personeel is niet (voldoende) opgeleid voor de werkzaamheden met betrekking tot gevaarlijke stoffen;
- Personeel dat wel is opgeleid heeft weinig ervaring;
- Verpakkingen en/of lading niet voorzien van etikettering conform regelgeving;
- Eenheid heeft geen materiaal ter beschikking voor het gereed maken van retourzendingen van gevaarlijke stoffen;
- Geen of onvoldoende kennis aanwezig van gevaarlijke stoffen en de regelgeving daaromtrent;
- Commandanten en functionarissen van eenheden zijn zich nog steeds onvoldoende bewust van de vredesbeperkingen die van toepassing zijn bij het vervoer, de opslag en de behandeling van gevaarlijke stoffen tijdens oefeningen.

1.5.3

Gevaarlijke stoffen onderweg

1.5.3.1

Handhavingsstrategie

De wijziging in handhavingsstrategie (zie paragraaf 1.3.1) zorgt ervoor dat commandanten zich steeds meer bewust worden dat zij ook verantwoordelijk zijn voor de inrichting van de keten voor het vervoer van gevaarlijke stoffen binnen hun eenheid hoe groot of klein deze keten ook is.

1.5.3.2

Overtredingen

In 2019 zijn bij 107 gecontroleerde vervoerseenheden overtredingen van de vervoerswetgeving geconstateerd. Hierbij is in 4 gevallen proces-verbaal opgemaakt, zijn er 12 waarschuwingen uitgegeven, 11 rapporten van bevindingen opgemaakt en is er in 80 gevallen nalevingshulp verleend. Nalevingshulp wordt door de controleur gegeven bij kleine overtredingen die geen gevaar opleveren voor, tijdens, en/of na het transport. De controleur verleent dan assistentie ten einde de overtreding te helpen beëindigen.

1.5.3.3

Vervoer over de weg

De geconstateerde overtredingen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg hadden o.a. betrekking op:

- Personeel dat niet (voldoende) is opgeleid conform de wet- en regelgeving. Hierdoor is het personeel niet (goed) in staat om invulling te geven aan zijn/haar verantwoordelijkheden met betrekking tot de werkzaamheden in het kader van het vervoer van gevaarlijke stoffen;
- Gebruik van onjuiste verpakkingen;
- Onjuiste kenmerking en etikettering van verpakkingen en/of lading;
- Vervoer van drukhouders waarop de (her)keuringsdatum ontbreekt;
- Vervoer van drukhouders met een gevaarlijke stof waarbij de gevaarlijke stof niet op het keuringsdocument van de drukhouder is vermeld;
- Onjuist of onvolledig ingevulde vervoersdocumenten;
- Het (laten) verrichten van handelingen met betrekking tot het vervoer van gevaarlijke stoffen door niet opgeleid personeel.

1.5.3.4 Vervoer door de lucht

De geconstateerde overtredingen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen door de lucht hadden o.a. betrekking op:

- Geen opgeleide veiligheidsadviseur Vervoer Gevaarlijke Stoffen (VA VGS) aanwezig op vliegbasis Leeuwarden en er kon niet aangetoond worden dat de taken van de VA VGS wel uitgevoerd werden;
- Acceptatie van gevaarlijke stoffen na onjuist uitgevoerde acceptatiecheck;
- NOTOC niet volledig ingevuld en/of ondertekend door de juiste functionaris(sen) (gezagvoerder, loadmaster);
- Cargo manifest niet ondertekend door gezagvoerder;
- Gebruik van onjuiste verpakkingen;
- Onjuiste kenmerking en/of etikettering van verpakkingen met gevaarlijke stoffen;
- Afzender en grond-behandelaar zijn hun verantwoordelijkheden niet nagekomen.

1.5.4 Opleiden moet

1.5.4.1 Ketenonderzoek opleidingen

Vanwege de vele personele wisselingen in 2019 en het capaciteitsgebrek dat daar het gevolg van is, heeft het KMCGS in 2019 geen ketenonderzoek opleidingen uitgevoerd.

Bij de controles die het KMCGS in 2019 heeft uitgevoerd is echter wel steeds de nadruk gelegd op opleidingen. En hierbij is gebleken dat een van de hoofdoorzaken van de geconstateerde overtredingen is, dat het personeel dat betrokken is bij het vervoer van gevaarlijke stoffen niet of niet voldoende is opgeleid. Ook het tekort aan personeel bij de eenheden maakt het voor deze eenheden lastig om te borgen dat het vervoer van gevaarlijke stoffen aan wet- en regelgeving voldoet.

1.5.4.2 Voorlichting

In 2019 heeft het KMCGS 12 keer een voorlichting gehouden over het KMCGS en/of het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Verder heeft het KMCGS in het voorbereidingstraject van diverse oefeningen advies en assistentie verleend ten einde overtredingen te voorkomen.

Ook tijdens oefeningen en schietseries zijn er op verzoek presentaties en voorlichtingen gegeven, toegespitst op specifieke onderwerpen met betrekking tot het vervoer van gevaarlijke stoffen of het KMCGS.

1.5.5 Samen sterk

1.5.5.1 Inspectie Veiligheid Defensie

De samenwerking met de IGV is in 2019 versterkt. De IGV fungeert als coördinerend toezichthouder en acteert als voorzitter van het overleg van toezichthouders. Ingevolge de wens van de minister en de staatsecretaris om het toezicht bij Defensie te versterken zijn de toezichthouders van Defensie gezamenlijk een traject in gegaan met de firma Andersson Elffers Felix (AEF) om daar invulling aan te geven. De toezichthouders zien in de intensivering van de samenwerking kansen om elkaar te versterken. Het uiteindelijke doel is het verhogen van de kwaliteit van het toezicht bij Defensie door interprofessionele samenwerking tussen de toezichthouders, meer duidelijkheid voor de krijgsmachtdelen en een krachtiger toezichtgeluid voor Defensie als geheel. Dit traject is op het moment van het schrijven van dit verslag in volle gang.

1.5.5.2 Inspectie Leefomgeving en Transport

De samenwerking met ILT heeft zich in 2019 vooral gericht op de samenwerking op het gebied van vervoer van gevaarlijke stoffen. Deze samenwerking verloopt verder goed. Als gevolg van reorganisaties bij ILT is de samenwerking op andere gebieden eigenlijk geheel verdwenen. Ik ben voornemens om te bezien of er mogelijkheden zijn om deze samenwerking weer opnieuw tot stand te brengen.

1.5.5.3 Militaire Luchtvaart Autoriteit

Ook in 2019 is de samenwerking met de MLA beperkt gebleven tot ad-hoc overleg met de gevaarlijke stoffen specialist van de MLA.

1.5.5.4 Beveiligingsautoriteit

Op verzoek van de Beveiligingsautoriteit in 2014 heeft het KMCGS de naleving van de beveiligingsmaatregelen uit de C/007 "Beveiligingsmaatregelen voor het vervoer van munitie, granaten, explosieven en springmiddelen", in haar toezicht betrokken. Het KMCGS heeft dit verzoek in 2019 voortgezet als regulier onderdeel van het toezicht op het vervoer van High Consequence Dangerous Goods (HCDG-goederen) en de hiervoor voorgeschreven beveiligingsmaatregelen uit hoofdstuk 1.10 van het ADR.

1.5.5.5 Militaire Commissie Gevaarlijke Stoffen

De samenwerking tussen de MCGS en het KMCGS bestond ook in 2019 voor het merendeel uit ad-hoc overleg over de inhoud van door de MCGS gegeven ontheffingen op de MP 40-21 en over de interpretatie van artikelen uit MP 40-21. Zowel de MCGS als het KMCGS hebben de intentie om de samenwerking in 2020 weer nieuw leven in te blazen.

1.5.5.6 Openbaar Ministerie

De samenwerking met het Openbaar Ministerie is ook in 2019 stroef verlopen. Het gebrek aan terugkoppeling op ingediende processen verbaal of beantwoording van zaakinhoudelijke vragen vanuit het OM heeft ervoor gezorgd dat het strafrechtelijke traject onder druk stond. Medoorzaak hiervan was het gebrek aan kennis over de vervoers- en milieuwetgeving bij de Officieren van Justitie. Eind 2019 zijn er, o.a. door de Hulpofficieren van Justitie van het KMCGS en de KMAR-liaison bij het OM, initiatieven ontplooid om de samenwerking tussen het KMCGS en het OM weer vlot te trekken. Deze initiatieven zullen in 2020 verder navolging vinden.

2 Bevindingen en aanbevelingen

Toezichtjaar 2019

2.1 Belangrijkste bevindingen Toezichtjaar 2019

Het personeel dat werkzaam is in het vervoer en de opslag van gevaarlijke stoffen doet dit naar vermogen. De wil om het goed te doen en het besef dat aan wet- en regelgeving moet worden voldaan zijn aanwezig. Aanhoudende knelpunten blijven het gebrek aan kennis van wet- en regelgeving en aan ervaring om deze toe te passen. Dit geldt niet alleen voor het personeel op de werkvloer maar ook voor leidinggevend en staffunctionarissen. Deze knelpunten hangen nauw samen met de begrensde opleidingscapaciteit en het tekort aan (deskundig) personeel. In de praktijk is er vaak sprake van een spanningsveld tussen datgene wat volgens de regelgeving moet, het beschikbare personeel en de aanwezige kennis, de operationele druk en de "can-do" mentaliteit die zo kenmerkend is voor Defensie.

Om de capaciteit van het Opleidings- en Trainingscentrum Logistiek (OTCLog) van het Commando Landstrijdkrachten te ontlasten, wordt een deel van de opleidingen op het terrein van gevaarlijke stoffen uitbesteed aan civiele partners. Alleen opleiden is echter niet voldoende, ook het trainen in het vakgebied van gevaarlijke stoffen is belangrijk. Er is een begin gemaakt met het meetbaar maken van de ervaringsseis van zes maanden voor personeel dat in een missie wordt ingezet in de vervoersketen van gevaarlijke stoffen. Beide maatregelen hadden eind 2019 tot merkbare verbeteringen moeten leiden, maar het KMCGS heeft dit nog niet in de praktijk kunnen constateren.

De verantwoordelijkheden voor de uitvoering van de wet- en regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen zijn nog altijd op een laag niveau in de defensieorganisatie belegd. Mede hierdoor zijn commandanten zich nog steeds onvoldoende bewust van hun verantwoordelijkheden en de impact ervan op de planvorming van oefeningen, missies en de dagelijkse bedrijfsvoering. Als er overtredingen worden geconstateerd heeft dit vaak tot gevolg dat transporten worden vertraagd of zelfs helemaal stilgezet, wat frustrerend is voor de operatie. Personeel op de werkvloer wordt aangesproken op de geconstateerde tekortkomingen en/of overtredingen, terwijl zij doorgaans niet de middelen en mogelijkheden hebben om deze op te lossen dan wel de gewenste veranderingen te bewerkstelligen. Dit is een ongewenste situatie, die nogal eens spanningen en irritaties oproept op de werkvloer. Sinds 2018 tracht het KMCGS daarom de operationele commandanten nadrukkelijk te betrekken bij onderzoeken naar geconstateerde overtredingen om zodoende de bewustwording bij deze commandanten te stimuleren. Langzaam maar zeker zien we dat deze benadering begint te werken.

Het veiligheidsbewustzijn van de Defensieorganisatie is zeker nog voor verbetering vatbaar. Als het KMCGS constateert dat het vervoer van gevaarlijke stoffen niet aan wet- en regelgeving voldoet en de oorzaak blijkt niet incidenteel maar structureel

van aard te zijn (er zijn bijvoorbeeld geen keuringscertificaten beschikbaar), legt de organisatie zich daar niet gemakkelijk bij neer. Zij zoekt dan naar wegen om het transport bij uitzondering of met een ontheffing toch doorgang te laten vinden, terwijl, mijns inziens, de inspanningen erop gericht zouden moeten zijn het transport alsnog conform wet- en regelgeving te laten plaatsvinden. Verder zou het voldoen aan wet- en regelgeving beter in de verwervingsprocessen van Defensie kunnen worden ingebed. Daarmee kan Defensie, door aan de "voorkant" wat extra te investeren, voorkomen dat (operationele) bedrijfsprocessen worden gefrustreerd en later alsnog aan wet- en regelgeving moeten worden aangepast.

De bedrijfssoftware van Defensie, SAP, is nog onvoldoende voorbereid op het verzenden van apparaten met inwendige en bijgevoegde lithiumbatterijen. Die worden met enige regelmaat verzonden als goederen zonder gevaarlijke stoffen, wat voor het vervoer door de lucht reële risico's oplevert. In de wet- en regelgeving worden deze goederen als onjuist geclassificeerd aangemerkt en verzending daarvan is een ernstige overtreding. Door de benodigde gegevens in SAP in te voeren kunnen de risico's bij het vervoer van gevaarlijke stoffen beter worden beoordeeld en overtredingen van wet- en regelgeving worden vermeden.

Ook binnen het domein van gevaarlijke stoffen ervaart men regeldruk en is er behoefte aan deregulering om de processen beter werkbaar te maken. Het gaat daarbij niet om nationale en internationale wet- en regelgeving en verdragen maar de interne regelgeving van Defensie zelf. Met name binnen het munitiedomein zijn er op verschillende niveaus erg veel voorschriften en andere documentatie, bij elkaar meer dan 600. Deze zijn niet allemaal up-to-date en veroorzaken, indirect, een onwerkbaar situatie. Als onderdeel van het programma Obelix wordt deze situatie aangepakt. Obelix is een programma dat namens de HDBV en de DMO de samenhang tussen alle verbeteringen in het munitiedomein bewaakt, verbeteringen in gang zet en regie voert op de uitvoering daarvan. Het op orde brengen van regelgeving en overige documentatie binnen het munitiedomein is een van de pijlers van Obelix. Het op orde brengen van de enorme hoeveelheid aan voorschriften en andere documenten vergt echter nog geruime tijd, volgens de planning van Obelix tot eind 2021.

Er is nog steeds geen nieuwe versie van de MP 40-21 uitgegeven. Deze MP is al jaren aan vernieuwing toe en de conceptversie is gereed, maar de uitgave laat lang op zich wachten. Er is dringend behoefte aan de nieuwe versie die meer duidelijkheid moet geven, zowel voor de operationele eenheden als voor het KMCGS. Met de nieuwe versie zou de hoeveelheid aan ontheffingen die door de MCGS zijn verleend moeten verminderen en is het deel "Opslag en behandeling van overige gevaarlijke stoffen tijdens oefeningen en operaties" weer in de MP 40-21 opgenomen.

2.2 Aanbevelingen

In het toezichtjaar 2019 zie ik grotendeels dezelfde knelpunten terugkomen als in de voorgaande toezichtjaren. Mijn aanbevelingen zijn dan ook deels gelijk aan die uit vorige jaarverslagen:

- Zorg dat het personeel dat werkzaam is in zowel de keten van het vervoer van gevaarlijke stoffen als in de opslag en behandeling ervan, is opgeleid voor de taken waarmee zij zijn belast.
- Zorg dat commandanten, leidinggevend en staffunctionarissen zich bewust worden van de verantwoordelijkheden die zij hebben met betrekking

tot het vervoer en de opslag van gevaarlijke stoffen en de impact ervan op de planvorming van oefeningen, missies en de dagelijkse bedrijfsvoering.

- Zorg dat SAP adequaat is gevuld met juiste UN-nummers en verpakkingsinstructies voor apparaten of uitrustingsstukken waar lithium ion batterijen in zitten of waar lithium ion in de verpakking van het apparaat bijverpakt zijn, zodat zij op de juiste wijze aangeboden worden voor het vervoer.
- Zorg dat het voldoen aan wet- en regelgeving beter wordt ingebed in verwervingsprocessen van Defensie.
- Verminder de regeldruk door te zorgen dat de voorschriften en documentatie in het munitiedomein op orde worden gebracht (dit punt maakt reeds deel uit van het programma Obelix).
- Geef zo spoedig mogelijk de nieuwe versie van de MP 40-21 uit.
- Een punt dat al in eerdere jaarverslagen is aangegeven: stoot de overtollige munitievoorraden, die nog bij het Defensie Munitiebedrijf zijn opgeslagen, af. Overtollige munitievoorraden en restanten springstof zijn nog opgeslagen op het Munitie-Magazijnencomplex Coevorden, hiervan is nog niets of nauwelijks iets afgevoerd.
- Geef aandacht aan de verdere opvolging van de acties uit de bijlage bij de Nota Opvolging acties toezichtjaarverslagen 2016 en 2017 (BS201812508) en de aanbevelingen uit het jaarverslag 2018.

Bijlage

Grondslag en bevoegdheden KMCGS

Grondslag

De grondslag van de taken van het KMCGS staat beschreven in de navolgende documenten:

- Algemeen organisatiebesluit defensie 2013;
- SG Aanwijzing 948;
- Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen artikel 34 lid 2 (Toezicht) en artikel 42 lid 1 onder b. (Opsporing);
- Wet Luchtvaart artikel 11.1 lid 1 onder c. (Toezicht) en artikel 11.3 lid 1 (Opsporing);
- Besluit vervoer ontplofbare stoffen krijgsmacht 2011, MP 40-20 deel 1200;
- Besluit Voorschrift Intern vervoer gevaarlijke stoffen Defensie 2011, MP 40-21 deel 3000;
- Besluit Voorschrift voor het merken van munitie en verpakkingen van munitie, MP 40-40;
- Besluit Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 4 oktober 2012, nr. 5732502/Justis/12, strekkende tot de aanwijzing van buitengewoon opsporingsambtenaren bij het Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen van de Koninklijke Marechaussee;
- Besluit toezicht en opsporing vervoer gevaarlijke stoffen geldend van 01-04-2013 t/m heden;
- Besluit aanwijzing KMCGS ex artikelen 11.1 en 11.3 Wet Luchtvaart van 28 april 2003;
- Besluit aanwijzing ambtenaren VROM-regelgeving (artikel 10-Reach);
- Beschikking van de Minister van Defensie van 18 oktober 1982, directie Juridische zaken, afdeling wetgeving en publiekrecht nr. CWO 82/O37~ betreffende de instelling van het korps militaire controleurs ontploffingsgevaarlijke stoffen.

Bevoegdheden

De bevoegdheden voor het uitoefenen van haar toezichthoudende en handhavende taken komen voort uit de Algemene Wet Bestuursrecht artikelen 5.15 t/m 5.17 en 5.19 en de Wet op de Economische Delicten 18 t/m 21 en 23.

De artikelen uit de Algemene Wet bestuursrecht handelen over het betreden van plaatsen, vorderen van inlichtingen, kopiëren, meenemen, vorderen van identiteitsbewijzen, stilhouden van voertuigen en het doorzoeken van voertuigen wanneer dit nodig is voor het KMCGS om haar taak als toezichthouder te kunnen uitvoeren. De inhoud van de artikelen uit de Wet op de Economische Delicten is gelijk aan die uit de Algemene Wet Bestuursrecht aangevuld met het openen van verpakkingen voor het nemen van monsters.

Strafbaarstelling

Overtredingen van de Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen en de Wet Luchtvaart worden aangemerkt als economisch delict en zijn als zodanig strafbaar gesteld in de Wet Economische Delicten.

